خبر

پروازهای سعودی به مشهد و بالعکس لغو شد

● **ایرنا:** مدیرکل فرودگاه‌های خراسان رضوی از لغو پروازهای سعودی به مقصد مشهد و بالعکس خبر داد. محمدباقر قاسم‌زاده افزود: شرکت هواپیمایی سعودی در هفته چهار پرواز (روزهای شنبه، یکشنبه، سه‌شنبه و پنجشنبه) از دمام به مقصد مشهد داشت. وی اظهار کرد: این شرکت در نامه‌ای با اشاره به شرایط موجود اعلام کرده این پروازها از ۱۵ دی‌ماه تا اطلاع ثانوی باطل شده است. این در حالی است که با تعطیلی کنسولگری، درواقع ویزایی هم برای تردد و رفت‌وآمد مسافر صادر نمی‌شود.

درخواست تأسیس ۴ ایرلاین جدید به سازمان هواپیمایی

● **ایسنا:** معاون عملیات هوانوردی سازمان هواپیمایی کشور از تعیین حداقل کفایت سرمایه برای فعالیت ایرلاین‌ها تا پایان دی‌ماه خبر داد و گفت: این میزان بسته به نوع فعالیت پروازی هر ایرلاین متفاوت است.محمد خداکرمی اظهار کرد: طبق دستورات اکید وزیر راه‌وشهرسازی تعیین حداقل کفایت سرمایه برای فعالیت شرکت‌های هواپیمایی توسط سازمان هواپیمایی کشوری در حال بررسی است و حداکثر تا پایان دی‌ماه این رقم حداقل کفایت سرمایه اعلام می‌شود. وی درباره میزان کفایت سرمایه نیز گفت: این میزان بسته به نوع فعالیت پروازی هر ایرلاین متفاوت است. به این ترتیب که ممکن است ایرلانی در نظر داشته باشد با ناوگان کوچک فعالیت کند؛ بنابراین میزان کفایت سرمایه این ایرلاین با ایرلاینی که در مسیرهای پروازی بین‌قاره‌ای با ناوگان بزرگ فعالیت می‌کند متفاوت خواهد بود. وی همچنین درباره تأسیس چند ایرلاین جدید گفت: در حدود ۱۰ ماه گذشته درخواست بیش از ۴۰ شرکت هواپیمایی به سازمان هواپیمایی کشوری اعلام شده است اما از بین متقاضیان، فقط چهار شرکت، متقاضی اصلی تأسیس ایرلاین جدید هستند و کفایت مالی آنها ثابت شده است و با ورود آنها در یک تا دو سال آینده شاهد افزایش ناوگان هوایی با سن قابل قبول خواهیم بود. این مقام مسئول در سازمان هواپیمایی کشوری گفت: از بین چهار ایرلاین متقاضی، تاکنون یک ایرلاین موفق به دریافت مجوز موافقت اصولی از سازمان هواپیمایی کشوری شده است.

خبر ویژه

به همت انجمن صنفی ماکارونی البرز:

نخستین گردهمایی میز ملی ماکارونی کشور برگزار شد

● برای نخستین‌بار در کشور خانواده تولیدکنندگان و صادرکنندگان ماکارونی ایران، دور میز ملی ماکارونی گردهم آمدند. میز کالا ازجمله مواردی است که سازمان توسعه تجارت در برنامه‌های خود دارد و این‌بار فعالان عرصه تولید و صادرات ماکارونی، پای میز ملی ماکارونی به طرح مشکلات پیش‌روی این صنعت و ارائه راهکارهای آن پرداختند. محسن امینی، رئیس انجمن صنفی صنعت ماکارونی استان البرز و نماینده البرز در اتاق بازرگانی ایران هم در این جلسه، ضمن برشمردن هزینه‌های سرباری که بر صادرکنندگان تحمیل می‌شود آنها را به‌عنوان عوامل افول انگیزه صادرکنندگان برای رقابت در بازارهای هدف معرفی کرد و گفت: «موانع و مشکلات صنعت ماکارونی و توسعه صادرات این محصول از سوی فعالان این عرصه به‌خوبی شناخته شده است؛ اما آنچه امروز صادرکنندگان به‌صورت عام با آن درگیر هستند هزینه‌های سرباری است که به واسطه تحریم‌های خارجی و خود تحریم‌های داخلی بر تولیدکنندگان تحمیل شده است».وی افزود: «در نظرگرفتن امتیازاتی چون تمدید رایگان کارت‌های بازرگانی برای صادرکنندگان برتر واقعی و حذف قانون پرداخت ۱۰ درصد عوارض حق پرچم استفاده از کشتیرانی خارجی برای واردکنندگان تا زمان برداشته‌شدن تحریم‌ها و فراهم‌آوردن امکان حمل کالا با کشتیرانی جمهوری اسلامی ازجمله راهکارهایی است که می‌تواند در کاهش هزینه‌های تمام‌شده مؤثر واقع شود و قطعا قیمت تمام‌شده کالا از عوامل تعیین‌کننده قدرت رقابت در بازارهای جهانی است».بسته پیشنهادی این انجمن با تأکید بر ضرورت‌هایی که باید در بحث تولید و صادرات ماکارونی در نظر گرفته شود، اعمال معافیت صنعت ماکارونی از مالیات بر ارزش افزوده و اعمال تعرفه صفر برای واردات گندم ویژه صنعت ماکارونی را ازجمله راه‌های حفظ توان خرید مصرف‌کننده و کنترل قیمت تمام‌شده مطرح کرد. استفاده بهینه و بهره‌وری از منابع گندم در اختیار و کاهش هزینه سربار دولت و حفظ و استمرار کیفی محصول هم به‌عنوان ضرورتی دیگر از نگاه فعالان عرصه ماکارونی کشور مطرح شد که پیشنهاد تهاتر گندم معمولی در اختیار صنعت، با گندم دروم از پیشنهادات پاسخ به این ضرورت بود. فراهم‌بودن شرایط لازم جهت خرید و اجاره زمین برای کشت گندم در کشورهای دیگر به‌ویژه کشورهای CIS، ازجمله مواردی بود که استاندار البرز در این گردهمایی به آن اشاره کرد و گفت: «اگر برای گندم مورد نیاز صنعت ماکارونی، نیازمند واردات هستیم فراهم‌بودن چنین شرایطی برای کشت گندم را نباید نادیده بگیریم».

رئیس اتاق بازرگانی ایران و امارات در گفت‌وگو با «شرق» خبر داد

دست رد امارات بر سینه عربستان

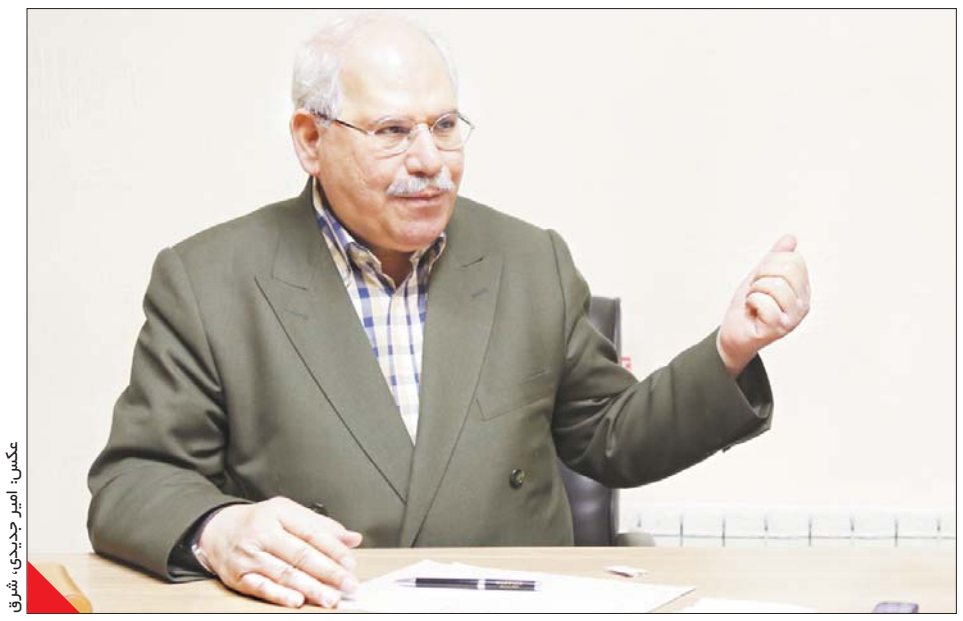

عکس: امیر جدیدی، شرق

شرق: پس از اتفاقاتی که در رابطه ایران و عربستان به وقوع پیوست و به قطع روابط این کشور با ایران و ممنوعیت واردات کالا از کشورمان انجامید، کشورهای سودان، بحرین و جیبوتی هم روابط دیپلماتیک خود را با ایران قطع کردند. اقدامی که بیش از هر چیز به یک شوی تبلیغاتی شبیه است. در این میان امارات نیز، به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین شرکای تجاری ایران، روابط دیپلماتیک خود با ایران را به سطح کاردار کاهش داد و برخی دیگر از کشورهای عربی مانند قطر و مصر نیز به صدور بیانیه اکتفا کردند. کویت هم گرچه فعلا به سفیر خود در ایران که در مرخصی به‌سر می‌برد، اعلام کرده به تهران باز نگردد اما اقدام دیگری انجام نداده است. تأثیر اقدامات این کشورها بر روابط تجاری و اقتصاد ایران، که در گفت‌وگوی «شرق» با مسعود دانشمند، رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و امارات، بررسی شد، این نکته را بیش از هرچیز در نظر برجسته می‌کند که این کشورها، به جز امارات، رابطه اقتصادی چندانی با ایران نداشته‌اند، به‌خصوص جیبوتی که به نظر دانشمند، قطع رابطه‌اش بیش از یک شوخی نیست. در این بین هرگونه محدودکردن روابط اقتصادی از سوی امارات نیز، به‌عنوان یک مرکز تجارت مجدد با ایران، زیان بزرگی برای این کشور به همراه خواهد داشت که پیداکردن جایگزین برای آن نیز سخت و شاید غیرممکن است.

تجارت ایران با ۶ کشور عربی در سال ۹۳ (دلار)

کشور	صادرات	واردات
امارات	۴.۰۶۳.۵۵۶.۲۳۲	۱۲.۲۴۳.۵۰۲.۰۲۴
عربستان	۱۵۹.۰۷۲.۱۳۳	۴۶.۱۳۲.۶۴۷
بحرین	۳۲۸.۵۵۲.۲۹۱	۳۲۸.۵۵۲.۲۹۱
سودان	۲۳۵.۶۱۵	۱۲.۶۳۴
جیبوتی	۹.۲۴۸.۳۴۴	۴.۷۷۴
کویت	۱۹۴.۹۹۳.۸۸۶	۶۲.۴۹۳.۲۸۹

تجارت ایران با ۶ کشور عربی در ۸ ماهه اول ۹۴ (دلار)

کشور	صادرات	واردات
امارات	۳.۴۰۸.۷۰۹.۳۸۴	۶.۷۸۲.۴۲۶.۴۵۸
عربستان	۱۳۲.۲۲۹.۶۱۱	۴۰.۲۴۹.۴۸۹
بحرین	۶.۳۰۴.۹۳۶	۶۶.۴۴۰.۰۸۳
سودان	۳۷.۶۵۶.۷۳۰	۱۸۱.۶۳۳
جیبوتی	۱۳.۰۵۰.۳۵۶	۲۲.۰۶۶
کویت	۱۶۰.۵۴۳.۸۴۹	۲۲.۲۳۸.۹۵۰

منبع جداول: خبرگزاری مهر

پس از قطع روابط عربستان با ایران، کشورهای سودان، بحرین و جیبوتی هم روابط دیپلماتیک خود با ایران را قطع کردند. کویت سفیر خود را فعلا از برگشت به ایران منع کرده و امارات نیز روابط دیپلماتیک خود را از سطح سفیر به کاردار تقلیل داده است. قطع روابط دیپلماتیک یا اقتصادی این کشورها با ایران چه تأثیری بر تجارت خارجی ایران دارد؟

عربستان رابطه اقتصادی خود را با ایران قطع کرده است اما ما از سال‌ها پیش رابطه چندانی با این کشور نداریم. روابط اقتصادی ما با این کشور چیزی نیست که قطع آن به ما زیان وارد کند. اگر قرار است کسی زیان کند، آن کشور عربستان است؛ چراکه ما سالانه حدود یک میلیون زائر به عربستان می‌فرستادیم که اینها به جز هزینه‌ای که بابت سفر به سازمان حج می‌پردازند و عاقبت در عربستان هزینه می‌شود، اگر هر کدام هزار دلار خرج می‌کردند، یک میلیارد دلار درآمد گردشگری نصیب عربستان می‌شد. جدای از این، هتل‌ها، اقتصاد شهری و صنعت هواپیمایی آنها هم رونق داشت. پس عربستان به سود می‌رسیده و حالا هم آنها ضرر می‌کنند.

قطع روابط دیپلماتیک کشورهای دیگری که با عربستان همراهی کرده‌اند، چه تأثیری بر تجارت خارجی کشور دارد؟

یکی دیگر از این کشورها بحرین است؛ ما حدود ۲۰ سال پیش از بحرین شمش آلومینیوم وارد می‌کردیم که با احداث کارخانجات آلومینیوم، دیگر وارداتی نداریم و خودمان فروشنده هستیم. مدت کوتاهی هم برای خوراک فولاد خوزستان از بحرین گندله می‌خریدیم که با توسعه گندله‌سازی فولاد خوزستان دیگر خریدی نداشته‌ایم. حالا هم سه، چهار سالی می‌شود که هیچ رابطه‌ای به معنای رابطه تجاری با بحرین نداریم چراکه این کشور اصلا تولیدی ندارد که به ما بفروشد. ما بودیم که چیزهایی به آنها می‌فروختیم.

فروش ما به این کشور چه چیزهایی بوده است؟

محصولات کشاورزی، آب آشامیدنی و خشکبار عمده‌ترین کالاهایی بوده که اکثرا از طریق بوشهر به بحرین صادر می‌شد. چندسالی هم هست که رابطه قطع شده و اصلا رابطه‌ای نداریم که به قطع‌شدنش فکر کنیم. جیبوتی هم کشور دیگری است که اساسا قطع رابطه‌اش شوخی است چراکه ما به اینها کمک می‌کردیم. چیزی نداشتند و ندارند که به ما بدهند. در جنگ سال‌های ۱۹۷۵ و ۷۶ سومالی و اتیوپی، بخشی از خاک اتیوپی جدا شد و کشور اریتره را تشکیل داد و در ادامه جنگ، بخش دیگری از اتیوپی هم جدا و تحت قیمومیت فرانسه به کشور جیبوتی تبدیل شد، آن هم فقط به این دلیل که سر آبراهه تنگه باب‌المندب بود. جیبوتی به آن معنا، اقتصادی ندارد که رابطه‌ای با ما داشته باشد. یک درآمد جزئی از محل ترانزیت کالاهای اتیوپی به کشورهای آفریقایی به دست می‌آورد و کل تولید ناخالص داخلی این کشور با جمعیتی حدود ۸۰۰ هزار نفر و وسعتی نزدیک به ۲۳ هزار کیلومترمربع، نزدیک نیم میلیارد دلار است. این به‌اصطلاح کشور، نه معدن و منابع دارد و نه امکانات کشاورزی مناسب.

درباره جیبوتی گفته می‌شود که نفت‌کش‌های ایرانی برای رفتن به اروپا باید از تنگه باب‌المندب عبور کنند و مبالغی هم به جیبوتی بپردازند. آیا این کشور می‌تواند در این مسئله مانعی ایجاد کند؟

آنجا آب‌های آزاد و بین‌المللی است نه کانال اختصاصی مانند کانال سوئز که جیبوتی بخواهد مانعی ایجاد کند. ما اگر خدماتی از این کشور بگیریم، به آنها پول می‌دهیم و امکان مزاحمت برای نفتکش‌های ایرانی هم با وجود نیروی دریایی مسلط ایران در آن منطقه، کاملا رد می‌شود.

در مورد سودان چطور؟ روابط تجاری این کشور با ایران چقدر است؟

سودان اراضی کشاورزی دارد و رود نیل هم از آن می‌گذرد اما همیشه ما به آنها کمک می‌کردیم و تأسیسات کشاورزی و سرمایه‌گذاری در آنجا داشتیم. دولت سودان همواره دنبال این بود که زمین‌های کشاورزی را به صورت ۹۹ساله به ایران اجاره بدهد و پول بگیرد. بنابراین قطع رابطه این کشور هم چیزی از منافع ما کم نمی‌کند.

آیا زمین‌های کشاورزی اجاره شد، آیا سرمایه‌گذاری‌هایی در این کشور داریم که از قطع روابط زیانی ببیند؟

کارهای محدودی انجام شد اما دولت سودان چندان همکاری نکرد. سرمایه‌گذاری هم به این مفهوم نشد؛ شورای بازرگانی ایران و سودان تأسیس شده بود که همین کارها را به سرانجام برسانند اما موفق نشدند.

این مسائل به چه دوره‌ای برمی‌گردد؟

حدود ۱۰،۱۲ سال پیش.

برخلاف این کشورها، روابط ما با امارات متحده عربی بسیار وسیع است. تغییرات ارتباط دیپلماتیک این کشور با ایران چه تأثیری بر تجارت خارجی کشور می‌گذارد؟

ساختار امارات با دیگر کشورها فرق دارد؛ این کشور شامل هفت امیرنشین است که هر کدام وظیفه‌ای دارند و رقابت‌هایی هم بین آنها وجود دارد. ابوظبی پایتخت سیاسی و دوبی پایتخت بازرگانی است و به همین دلیل تصمیمات سیاسی چندان تأثیری بر روابط بازرگانی ندارد. بحث و گفت‌وگویی دراین‌باره هم نداشته‌اند. امارات فقط سطح روابط دیپلماتیک خود را از سطح سفارت به کاردار تقلیل داده است و این مسئله هیچ تأثیری بر روابط بازرگانی بین ایران و دوبی ندارد. کویت و دوبی هیچ‌کدام تولیدی ندارند که به ما بفروشند. کویت هم فقط به سفیر خود گفته فعلا به ایران برنگردد و کاردار، امور دیپلماتیک را انجام دهد. اینها مرکز تجارت مجدد هستند؛ کالاها را از چین، ژاپن، کره و برخی دیگر از کشورها می‌آورند و از آنجا به تجار ایرانی می‌فروشند.

> **ما سالانه حدود یک میلیون زائر به عربستان می‌فرستادیم که اینها به جز هزینه‌ای که بابت سفر به سازمان حج می‌پردازند و عاقبت در عربستان هزینه می‌شود، اگر هر کدام هزار دلار خرج می‌کردند، یک میلیارد دلار درآمد گردشگری نصیب عربستان می‌شد. جدای از این، هتل‌ها، اقتصاد شهری و صنعت هواپیمایی آنها هم رونق داشت. پس عربستان به سود می‌رسیده و حالا هم آنها ضرر می‌کنند.**

به فرض که روابط بازرگانی این کشورها کامل متوقف شود؛ چه اتفاقی می‌افتد؟

هیچ اتفاقی نمی‌افتد. اگر ما بخواهیم تجارت مجدد کنیم، از فضاهای دیگری که وجود دارد استفاده خواهیم کرد. اینها مطمئن باشند که خودشان زیان می‌کنند چراکه همیشه تولیدکننده و مصرف‌کننده باید با هم ارتباط داشته باشند؛ مثلا وقتی ما و ژاپن خریدار کالای یکدیگر هستیم، همواره می‌توانیم راه‌حل‌هایی برای رساندن کالا به هم پیدا کنیم. در یک دوره‌ای با توجه به وضعیت روابط جهانی، دوبی مرکز واسطه می‌شود مثلا LPG ایرانی را می‌خرد و به ژاپن می‌فروشد یا ماشین‌های کره‌ای و ژاپنی را می‌خرد و به ایران می‌دهد. حالا اگر فرض کنیم اینها بخواهند روابط خود را قطع کنند، ما از مسیرهای دیگری این کار را انجام می‌دهیم. همیشه جاهایی پیدا می‌شود که از این فضا برای تجارت مجدد استفاده کنند؛ بنابراین برای ما نگرانی وجود ندارد. رایزنی‌هایی با امارات شده و فشارهایی به امارات وارد شده که رابطه‌اش را با ایران محدود کند اما آنها نپذیرفتند. حالا فرض می‌کنیم، البته فرض محال، که دوبی کل روابط بازرگانی خود را با ایران قطع کند؛ ما کارمان را با جایگزین‌های دیگری انجام می‌دهیم. آنها چگونه می‌خواهند برای این ظرفیت ۳۰میلیارددلاری تجارت با ایران جایگزین پیدا کنند. ظرفیت جبل علی را به چه کسی بفروشند، ظرفیت فضای بانکی خود را با چه جایگزینی پر می‌کنند؟

حجم تجارت ما با امارات چقدر است؟

۳۰ میلیارد دلار است و عدد کمی نیست که بتوانند آن را نادیده بگیرند.

حجم کل تجارت ما با کل این کشورهایی که روابط خود را کاهش داده‌اند، چقدر است؟

اینها اصلا عددی نبودند. روابط اینها باشد یا نباشد، این حجم ۳۰میلیارددلاری تغییر چندانی نمی‌کند.

قطر چطور؟

قطر هم فقط بیانیه داده و حمله به سفارت را محکوم کرده است، چیزی که خودمان هم در سطوح بالا آن را محکوم کرده‌ایم. تجارت ما با قطر شامل صادرات سبزی و صیفی‌جات بود که کاملا برقرار است و قطری‌ها هم بحثی درباره مسائل بازرگانی نداشته‌اند.

به نظر شما با این اتفاقات می‌توان استنباط کرد که اتحادیه عرب مقابل ایران ایستاده است؟

قطعا نه. ۲۲ کشور عضو اتحادیه عرب هستند. یکی از کشورها، الجزایر است که گفته ایران و عربستان با خویشتن‌داری، مسائل را با گفت‌وگو حل کنند. کشور دیگر لیبی است که اصلا حاکمیتی ندارد که بخواهد بحثی داشته باشد. عراق، سوریه و لبنان هم که تکلیف روشنی با ایران دارند. کشور دیگر مصر است که رفتاری کج‌دار و مریز در پیش گرفته تا هر دو طرف را داشته باشد. تونس هم بیانیه داده که فلان و بهمان کنید و روابط را خوب کنید. کشور دیگر موریتانی است که اصلا چیزی بین ما و این کشور نیست. بقیه کشورها هم همین‌طور.

به نظر شما قطع روابط دیپلماتیک این کشورها با ایران و جوی که ایجاد می‌کند، آیا می‌تواند روی سرمایه‌گذاری‌های خارجی در پساتحریم هم تأثیرگذار باشد؟

این یک فضای گذار است که دستگاه دیپلماسی کشور باید فعال و با دقت با آن برخورد کند.

گذر

رئیس پژوهشکده پولی و بانکی:

سوییفت در اولین روز اجرای برجام برقرار می‌شود

● **ایلنا:** برقراری سوییفت یکی از الزامات اجرای برجام است و طبق گفته مسئولان بانک مرکزی، در اولین روز اجرای برجام، سوییفت برقرار می‌شود گرچه احیای روابط کارگزاری مرتبط با سوییفت کمی زمان می‌برد. رئیس پژوهشکده پولی و بانکی گفت: برقراری سوییفت یکی از الزامات اجرای برجام است و طبق گفته مسئولان بانک مرکزی در اولین روز اجرای برجام، سوییفت برقرار می‌شود گرچه احیای روابط کارگزاری مرتبط با سوییفت کمی زمان می‌برد. علی دیواندری در نشست خبری پنجمین همایش بانکداری الکترونیک و نظام‌های پرداخت، از بستر آی‌تی به‌عنوان بخش مهمی در ارائه خدمات بانکی نام برد و گفت: نظام بانکی کشور با تعداد بالای تراکنش‌های الکترونیکی مورد استفاده راهی به‌جز پیشرفت در بانکداری الکترونیکی ندارد. به گفته وی تمام اتفاقاتی که در فضای آی‌تی رخ می‌دهد، بر بانکداری اثرگذار است و پدیده پول‌های نوظهور و مجازی در اثر گسترش آی‌تی و محصولات مجازی شکل گرفته است. دیواندری ادامه داد: در جامعه ما روزانه میلیون‌ها تراکنش الکترونیکی انجام می‌شود که این اندازه استفاده از بستر آی‌تی می‌تواند به ارتقای این حوزه کمک کند. وی با اشاره به اهداف اصلی بانک مرکزی و پژوهشکده پولی و بانکی، از برگزاری این همایش گفت: «در همایش سالانه نظام‌های پرداخت و بانکداری الکترونیکی به‌دنبال نیازها و معرفی راهبردهای نوین این صنعت در کشور هستیم». رئیس پژوهشکده پولی و بانکی با اشاره به کاستی‌های شبکه بانکی کشور در صنعت بانکداری و پرداخت الکترونیکی گفت: برداشته‌شدن تحریم‌های بانکی، هم فرصت‌هایی را برای ما فراهم می‌کند و هم تهدیدهایی ازجمله تهدیدهای امنیتی را به وجود می‌آورد و یکی از فرصت‌هایی که برای کشور فراهم می‌کند، افزایش خدمات و ایجاد سیستم‌های نوین و خدمات به‌روز دنیا به مشتریان است. وی تصریح کرد: از طرف دیگر به علت وقفه شش تا هفت‌ساله‌ای که بین شبکه بانکی ما و دنیا اتفاق افتاده است، خلأ و فاصله‌ای به وجود آمده که باید در حوزه بانکداری الکترونیکی به آن بپردازیم و به‌سرعت توازن لازم برای برقراری ارتباط با بانک‌های دنیا را ایجاد کنیم.